18 Miljoen

Koop nu je Staatslot online

Een spel van Nederlandse Loterij

JUST 18+

RECENSIE

Jean-Michel Basquiat in Museum Schunck: van krabbels tot vernieuwende schilderkunst

'De tentoonstelling Basquiat: The Artist And His New York Scene is een buitenkansje, een dubbele aanrader'

Door: Harry Prenger, 17:21, 07 februari 2019

Jean Michel Basquiat, The Artist And His New York Scene , Museum Schunck, Heerlen Foto: Harry Prenger.

Heerlen is zichzelf opnieuw aan het uitvinden. *Urban* luidt de 'tag' waarmee men de nabije toekomst tegemoet wil treden. Muurschilderingen tieren reeds welig in binnenstad en buitenwijken. Museum Schunck, het culturele geweten van de regio, hengelde geruime tijd naar een blockbuster over Jean-Michel Basquiat. De ooit als straatkunstenaar begonnen schilder is nu eindelijk te bewonderen in de vroegere mijnstad; overigens dankzij jarenlange wegbereiding en inspanningen van voormalig artistiek leider Lene ter Haar. De tentoonstelling biedt een blik op de beginjaren van de kunstenaar, toen hij buurten van New York 'onveilig' maakte met zogenaamde geveltags. Een primeur voor Europa. En het mocht wat kosten. Voor Schunck de duurste expositie ooit (ruim negen ton). Met als goede tweede naar het schijnt een retrospectief in 2011 over Niki de Saint Phalle. Bij Schunck kennen ze hun klassiekers.

Jean-Michel Basquiat volgde nooit een kunstopleiding, maar wist met steun van enkele galeriehouders uit te groeien tot een van de grootste en invloedrijkste namen uit de kunsthistorie. Eigenhandig zette Basquiat het schilderen weer op de kaart, als opgestoken middelvinger tegen de conceptuele ideeënkunst, de iberkitsch van Jeff Koons en de video-art van de jaren tachtig. Vaak intuïtief, werkend aan meerdere canvassen tegelijk. Soms maakte hij twintig stuks in drie weken tijd. Zijn eerste doek verkocht hij voor tweehonderd dollar aan Debbie Harry van newwaveband Blondie. Tegenwoordig gaan ze voor miljoenen van de hand. De vier bruiklenen die bij Schunck nadrukkelijk in een aparte ruimte hangen, lopen alleen al verzekeringstechnisch flink in de papieren.

Foto: Alexis Adler.

Maar voordat hij beroemd werd maakte Basquiat kunst van voorwerpen die hij op straat vond. Kleding, een koelkast, een radiator, alles wat binnen handbereik was moest eraan geloven. Het merendeel bewaard door zijn toenmalige liefje Alexis Adler en nu te zien in Schunck. Rond 1980 woonde het stel in een goedkoop appartement in de New Yorkse kunstenaarswijk East Village. De woning fungeerde als atelier en canvas. Afgaand op de enorme wandfoto's in het museum begon de creatieve explosie genaamd Basquiat al in het trappenhuis. Verder in de tentoonstelling een bekladde jumpsuit, schetsen, tekeningen en kleurenfoto's van de 'tag' *SAMO©*. Uit te spreken als *'same oh'* ofwel een goedkeurend *'same old shit'* over marihuanajoint nummer zoveel. De veelzijdige schilder overleed in 1988 op 27-jarige leeftijd aan een overdosis heroïne.

De kunstenaar Basquiat is soms nog ver te zoeken in de wat keurige museale opstelling. Dat wringt een beetje met het ruige tijdsbeeld die de tentoonstelling probeert op te roepen. Basquiat (toen 19) maakte destijds nogal wat krabbels van een kinderlijk kaliber. Maar wel met humor. *Non-descript White Man In His Thirties*? Slechts een olijk bolletje met een plukje haar op ruitjespapier.

Wat de tentoonstelling sterk maakt zijn tientallen werken afkomstig uit *The Times Square Show*. Met onder meer een bijdrage van een toen eveneens onbekende Keith Haring. Eromheen levensgrote zwart-witfoto's van straatbeelden van New York. Een bijna failliete stad midden in een economische crisis; dé voedingsbodem voor ambachtelijke kunstpunk.

Schunck toont liefst vijftig originele en sfeerverhogende artefacten uit deze expositie uit 1980. Zoals een pornofilmstrip, al heb je om die te bekijken wel een vergrootglas nodig en, achter een rood gordijn, een als *'peepshow'* vermomde installatie. Basquiats inbreng was onder meer een uithangbord met de letters *SEX*. Niet zo vreemd allemaal als je bedenkt dat *The Times Square Show* plaatsvond in een oud bordeel. Rake zet om deze blik op de kunst- en stadsgeschiedenis als scharniermoment te plaatsen tussen het begin van Basquiat en zijn doorbraak kort erna. Hijzelf begon steeds vaker te schilderen op doeken met grote afmetingen.

Foto: Alexis Adler.

Want hèt hoogtepunt van de Schunckttentoonstelling is die ene ruimte met de vier topstukken. Inclusief permanente bewaking. Hier knallen en krioelen de kleuren en lijnen ogenschijnlijk chaotisch van het canvas. Skeletachtige lichamen en hoofden. Niet helemaal toevallig. Toen Basquiat als kind na een ongeluk in het ziekenhuis lag gaf zijn moeder hem een boek over anatomie. Taferelen vol symbolen en straatjargon, kriskrasfiguurtjes die ondanks de lukraak lijkende plaatsing een verhaal vertellen en tegelijk een eigen beeldtaal creëeren. Zo kennen we hem weer. Verwijzend naar collegakunstenaars (o.a. Lonnie Wood alias graffitiartiest Phase 2) of, in weer andere werken naar racisme, want dat was wel een thema. Na een feestje ter ere van zijn kunstenaarschap kon hij zelf niet eens een taxi krijgen.

Moeten we als de bliksem naar Heerlen afreizen? Reken maar. De tentoonstelling *Basquiat: The Artist And His New York Scene* is een buitenkansje, een dubbele aanrader. Zijn kunst wordt nog maar zelden getoond in een museum in ons land. En zoals gezegd voor het eerst te zien in Europa. De bijbehorende catalogus is tegelijk een fotoboek dat een mooie en inzichtelijke weergave geeft van sfeer en tijdsbeeld van Basquiat en de tentoonstelling.

Jean Michel Basquiat The Artist And His New York Scene – Schunck, Heerlen (t/m 2 juni 2019)

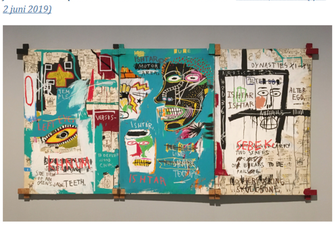

TPO THEPOSTONLINE

NEEM NU EEN ABONNEMENT OP TPO+ EN WORD ECHT GELUKKIG IN 2019 VOOR MAAR 40 EURO INCLUSIEF BTW!

Neem nu een abonnement

Tags: Heerlen, Jean-Michel Basquiat, Museum Schunck

Inloggen TPO+

Gebruikersnaam of e-mail

Wachtwoord

Onthoud mij

INLOGGEN

WACHTWOORD VERGETEN

Kies voor Zakelijk Internet

Gratis monteur & 24/7 zakelijke helpdesk

kpn

GRATIS & KORTING

GESPON SORD *Speel mee en win!*
Winactie: maak kans op een mooie prijs. Kies zelf je cadeau uit!

GESPON SORD *Anoniem internetten voor slechts €3,25 p/m!*
Beveiligd jouw internetgegevens, zorg ervoor dat uw webactiviteit privé blijft en omzeil geofences!

GESPON SORD *Boek nu de allergoedkoopste vakanties*
Bespaar en kies de allerbeste vakantiedeals!

GESPON SORD *Energie vergelijken loont! Bespaar honderden euro's!*
Het is flink kouder. Tijd om van energieleverancier te switchen. Overstappen is een kleine moeite en je bespaart al gauw honderden euro's. Vergelijk nu!

TPOOK

GOH: Mensen met basisinkomen gaan niet meer werken, zijn wel gelukkiger met gratis geld.

Moeder doodgeschoten man bij Nederlandsche bank: Zoon wilde suicide by cop.

Britse politie bevestigt: gevonden lichaam is van Sala.

Bewaking duikt op man die uitzending RTL Late Night verstoort.

QUEER KID STUFF #42: Wat is de islam? Queer-baretmoslim Blair Imani legt het uit.

Video – Labiele hippie staat baby in lucht te gooien voor publiek, is 'baby-yoga'.

Video – Ugandees heeft al veertig actiefilms gemaakt in Wakaliwood voor zo'n 200 dollar per film.

Doodenge steekpartijen in Haagse wijk Benoordenhout waar premier Rutte woont.

Giel Beelen gaat Michael Jackson-verbod Talpa Radio negeren.

Universiteit Utrecht haat niet alleen blanken maar ook mannen, maatschappelijk succesvollen en te sociale studenten.

FORTIS INVESTMENTS NEDERLAND

Op welke leeftijd kunt u met pensioen?

45-54 55-64 65-74 75+

Voor degenen met €350.000, ontvang periodieke inzichten en de gratis brochure

Ontdek nu >>

(Be)Spaarvarken

Vergelijk en steun direct TPO! Voor iedere aankoop krijgt TPO een vergoeding.

Energie Telecom Alles-in-1

Consument Zakelijk

1234AB

1 a

Schat je verbruik

Vul je exacte verbruik in

Energie vergelijken >

Verhoog de prestaties van je webomgeving met managed hosting van True

ACCELEREER NU → TRUE

18 Miljoen

Koop nu je Staatslot online

Een spel van Nederlandse Loterij

SPEEL BEWUST 18+